

Nová data Národního registru reprodukčního zdraví potvrzují trvale vysokou míru dostupnosti a kvality péče o těhotné, rodičky a novorozence v ČR

31.5.2023 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Česká gynekologická a porodnická společnost ČLS JEP a Česká neonatologická společnost budují ve spolupráci s ÚZIS ČR komplexní informační systém, který sleduje všechny podstatné aspekty péče o rodičky a novorozence. Nová data za období 2020 až 2022 potvrzují vysokou úroveň dostupnosti a kvality této péče, kterou nenarušila ani epidemie COVID-19. V nejvýznamnějších parametrech jako je např. novorozenecká nebo mateřská úmrtnost se ČR svými výsledky řadí mezi nejlepší země světa. Významnou prioritou ministerstva zdravotnictví je zajištění dostupnosti této péče pro všechny občany ČR a plné pokrytí nákladů z veřejného zdravotního pojištění. V oblasti kontroly a hodnocení péče je prioritou plná elektronizace sběrů dat a jejich postupné otevírání odborné i laické veřejnosti.

Péči o těhotné a rodičky v ČR garantuje velmi hustá síť pracovišť, která vytváří žádoucí trojstupňový systém péče pokrývající všechny typy péče dle rizikovitosti těhotenství a porodů. Konkrétně jde o 60 porodnic základní úrovně (nemocnice prvního typu nejbližší bydlišti těhotné), 15 perinatologických center intermediární péče a 12 perinatologických center poskytujících intenzivní péči. Tato struktura je potřebná, neboť z průměrného ročního počtu 107 152 porodů za posledních pět let byla v průměru v 7 738 případech předčasně narozených dětí (7,1 %) potřebná intermediární nebo intenzivní péče. České porodnictví dosahuje i v mezinárodním srovnání vysoké míry centralizace péče o nejtěžší případy (93 % je řešeno specializovanými centry). „**Zajištění plné dostupnosti péče o maminky a novorozence ve všech krajích ČR je naprostou prioritou ministerstva. Ačkoli se v této oblasti můžeme pyšnit vynikajícími výsledky, nesmíme zapomínat na průběžnou kontrolu kvality. Na její koncepci a zdokonalování intenzivně pracujeme s vedením odborných lékařských společností,**“ uvedl ministr zdravotnictví Vlastimil Válek.

Nejnovější data skutečně potvrzují velmi nadprůměrné výsledky české perinatologické péče i v mezinárodním srovnání. Evidujeme tak velmi nízkou mateřskou mortalitu (3,4 úmrtí na 100 tis. živě narozených), novorozeneckou mortalitu (1,6 zemřelých ve věku 0-27 dní na 1 000 živě narozených dětí) i časnou novorozeneckou mortalitu (1,3 zemřelých ve věku 0-6 dní v daném roce na 1 000 živě narozených dětí), dle mezinárodního srovnání Eurostat. „**Na základě nezpochybnitelných dat můžeme prohlásit, že Česká republika neměla nikdy v historii lepší výsledky perinatologické péče a jednoznačně patří mezi nejbezpečnější země na světě pro porod člověka. I přesto musí naše úsilí směřovat k dalšímu posílení kvality a bezpečnosti péče, přičemž vedle rodiček nesmíme zapomínat na dítě. Proto se připravuje rozšíření sady hodnocených ukazatelů porodnic tak, aby ukazatele adekvátně pokrývaly i neonatologickou péči,**“ zdůrazňuje prof. Antonín Pařízek, místopředseda Sekce perinatologie a fetomaternální medicíny ČGPS ČLS JEP.

Rovněž řada procesních indikátorů zaměřených na léčebné postupy a hodnocení komplikací vykazuje pozitivní hodnoty. Například podíl porodů ukončených císařským řezem je pod průměrem zemí EU a dlouhodobě mírně klesá (dle údajů Europeristat 2019: ČR: 24,5 %, průměr zemí EU: 30,8 %), podíl

porodů s použitím kleští a vakuumextraktoru je dlouhodobě nízký (okolo 3%), obdobně podíl závažných komplikací se dlouhodobě pohybuje kolem 1–2 %. Výsledky perinatologické péče komentoval prof. Marian Kacerovský, předseda Sekce perinatologie a fetomaternální medicíny ČGPS ČLS JEP: „**Ačkoli, tak jako všechny vyspělé státy, v dílčích indikátorech evidujeme rozdíly mezi jednotlivými porodnicemi, jde o rozsah akceptovatelný a celkové výsledky jsou v mezinárodním srovnání velmi pozitivní. Hodnocení jednotlivých pracovišť věnujeme velkou pozornost, naše odborná společnost vydává a aktualizuje doporučené postupy a zejména centra specializované péče procházejí důkladným akreditačním procesem. Hodnocení výsledků ovšem musí být komplexní a musí zohledňovat rizikovost jednotlivých případů. V perinatologii nelze dělat závěry z hodnot jednotlivých parametrů.**“

Plán dalšího rozvoje Národního registru reprodukčního zdraví a koncepci otevírání jeho dat představila Mgr. Jitka Jírová z ÚZIS ČR. Vedle dalšího rozšiřování sledovaných parametrů zdůraznila nutnost standardizace nemocnicích informačních systémů, což je nezbytná podmínka pro získání správných a objektivních dat. Závěrem Mgr. Jírová uvedla nový webový portál zaměřený na reprodukční zdraví, na kterém jsou již nyní publikována otevřená data a analytické souhrny, včetně výsledků české perinatologické péče. Na této adrese (<https://www.nzip.cz/nrrz>) bude rozsah prezentovaných dat dále rozšiřován.

<https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/nova-data-narodniho-registru-reprodukčního-zdravi-potvrzuji-trvale-vysokou-miru-dostupnosti-a-kvality-pece-o-tehotne-rodicky-a-novorozence-v-cr>